

Maj Kolar iz 9. c v Mestno hišo občine Ljubljana po nagrado

Društvo za Združene narode za Slovenijo je povabilo k sodelovanju na **nagradnem mladinskem natečaju ob mednarodnem dnevu človekovih pravic**. Na natečaju je sodeloval tudi učenec naše šole – **Maj Kolar iz 9. c** z literarnim izdelkom **Človekove pravice in prihodnost** – in med prispelimi osnovnošolskimi literarnimi izdelki bil ravno on nagrajen. Še eden izmed mnogih Majevih literarnih dosežkov dokazuje, da je resnično izjemen pisec različnih žanrov, poleg tega pa ga odlikujejo široka razgledanost ter jasne in trdne vrednote.

Tako se je Maj v četrtek, 11. 12. 2025, v Veliki sejni sobi Mestne hiše občine Ljubljana, udeležil razglasitve in podelitve nagrad za najboljša literarna in fotografska dela osnovnošolcev, srednješolcev in mladih do 29. leta na temo človekovih pravic.

Pozdravni nagovor je imel **prof. dr. Bojko Bučar**, predsednik Društva za Združene narode za Slovenijo, slavnostni govor pa državna sekretarka **Vesna Humar** iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Humarjeva je opozorila, da kljub temu da je deklaracija o človekovih pravicah prevedena v več kot 500 jezikov, je marsikje ostala le na papirju ter lahko o uresničevanju le-te mnogi odrasli in otroci le sanjajo. Hkrati pa je poudarila, da še ni vse izgubljeno. Prav tako je poudarila, da se nam svet zdi za trenutek krut in nepopravljiv, pa vendar je čudovit, saj so tudi ljudje, ki se trudijo biti dobri do sebe in drug do drugega. Od uresničevanja človekovih pravic je odvisna naša sreča, od tega sta odvisna mir in to, da bomo drug drugemu človek.

Takole so zapisali organizatorji natečaja: **»10. decembra se spominjamo sprejetja Splošne deklaracije človekovih pravic v Organizaciji združenih narodov (OZN) leta 1948.** Ta zgodovinski dokument je na globalni ravni prvič razglasil, da so vsi ljudje rojeni svobodni, imajo enako dostojanstvo, enake pravice in da so do svojih pravic ter svoboščin upravičeni ne glede na raso, pripadnost, barvo kože, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodno ali socialno pripadnost, premoženje, kraj rojstva ali katero koli drugo okoliščino.«

Z obeležitvijo dneva človekovih pravic si namreč tudi na Društvu za ZN prizadevajo opozarjati na pomen varstva in spoštovanja teh temeljnih vrednot. Ob tej priložnosti je Društvo za ZN za Slovenijo že dvajseto leto objavilo tovrstni natečaj.

Z vsakoletnim natečajem namreč želijo mladim ponuditi priložnost, da svoje vtise in razmišljanja o človekovih pravicah izrazijo skozi besedo in/ali fotografijo.«

Maj Kolar prejema nagrado iz rok prof. dr. Bojka Bučarja, ki je v pozdravnem nagovoru poudaril, da si moramo vsi prizadevati, da uresničujemo človekove pravice.

V nadaljevanju tega prispevka, si lahko preberete Majevo nagrajen pisni izdelek.

Maj, iskrene čestitke.

Mentorica: dr. Ana Koritnik

ČLOVEKOVE PRAVICE IN PRIHODNOST

Človekove pravice pripadajo vsakomur in so temelj mirne družbe. Ljudje smo si jih priborili v preteklosti in zapečatili 10. decembra z Deklaracijo o človekovih pravicah. Ampak to je preteklost. Vprašanje je, če jih spoštujemo še danes? In ali upoštevamo nasprotje, torej dolžnosti? Kako pa bo s pravicami in dolžnostmi v prihodnosti? Jih bo uničila umetna inteligenca (UI)?

Pravice dandanes

Pravice so neodtujlivi del našega dostojanstva. Deklaracija nam zagotavlja, da smo si pri pravicah enaki, ne glede na raso, barvo kože ali starost. Pri pravicah se ljudje delimo na dva dela: tisti, ki jih res spoštujejo in celo hočejo, da bi jih nekateri upoštevali, in na tiste, ki se jim zdijo samoumevne. Na žalost so pravice tistih, ki se jih zavedajo, večkrat tudi kršene. In še večja žalost je, da so po navadi kršene od tistih, ki se jim pravice zdijo samoumevne. Zato se včasih vprašam, zakaj so se sploh ljudje borili za pravice, če se jih polovica ne zaveda, polovica pa jih ima kršene. Odgovor je v peščici ljudi, ki jih cenijo in spoštujejo ter njihove pravice niso kršene.

Če imamo pravice, imamo tudi dolžnosti

Dolžnosti so temelj, da lahko vsak uživa svoje pravice varno in spoštljivo. Tako pravice kot dolžnosti pripadajo vsakomur. Tudi tu smo si različni. Imamo ljudi, ki pravice spoštujejo in opravljajo tudi dolžnosti. Tisti, ki jih ne, pa mislijo, da jih niti ne rabijo, saj jih pravice varujejo pred njimi. Na njihovo žalost sta pravica in dolžnost nasprotna pojma. Nekateri pa opravljajo dolžnosti, ampak so njihove pravice kršene.

Kje pa ima UI prste vmes?

Če pomislimo na hitro, se nam zdi, da UI nima neke posebne vloge pri pravicah. Če pa pomislimo globlje in pogledamo okoli sebe, lahko vidimo, da če jo vsi uporabljamo, tudi vpliva na vse. Ker se UI uči od praktično vseh uporabnikov, ne more ločiti, kateri so tisti, ki pravice kršijo, in kateri so tisti, ki jih spoštujejo. Tako je lahko UI tako pozitivna za širjenje pomena pravic in tudi negativna. Pozitivna je, ker lahko širi znanje o pravicah in dolžnostih na tiste, ki o njih ne vejo nič. Negativno pa vpliva zato, ker včasih ne širi samo dobrega znanja, ampak tudi tistega, ki se ga je naučila od slabših ljudi. Tako je lahko UI tudi kršiteljica človekovih pravic.

Ne moremo vedeti, kakšna bo prihodnost, lahko pa vemo, kakšno prihodnost bi radi imeli. In potem delamo na tem.